

Brussel, 14.7.2014
COM(2014) 459 final

2014/0215 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

tot wijziging van Beschikking 2007/198/Euratom tot oprichting van de Europese gemeenschappelijke onderneming voor ITER en de ontwikkeling van fusie-energie en tot toekenning van gunsten daaraan

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

In zijn conclusies van 12 juli 2010 over de mededeling van de Commissie: "ITER, stand van zaken en mogelijke verdere maatregelen" heeft de Raad de Europese Commissie verzocht te onderzoeken en vast te stellen hoe de Commissie, de lidstaten en de gemeenschappelijke onderneming voor ITER en de ontwikkeling van fusie-energie ("Fusion for Energy") (F4E) hun verantwoordelijkheden en taken betreffende ITER moeten vervullen.

In het werkdokument van de diensten van de Commissie "Towards a robust management and governance of the ITER project" van 9 november 2010 is een gedetailleerde lijst van maatregelen vastgesteld die op internationaal niveau voornamelijk gericht waren op de ITER-Organisatie (IO) en op Europees niveau voornamelijk op F4E.

Wegens de toetreding van Kroatië tot de Europese Unie op 1 juli 2013 zullen de statuten van F4E worden gewijzigd om Kroatië stemrechten in de Raad van bestuur van F4E te geven. Gebruikmakend van deze wijziging stelt de Commissie overeenkomstig het werkdokument van haar diensten uit 2010 voor ook andere wijzigingen aan te nemen om het beheer en de governance van F4E te verbeteren.

Deze voorstellen zijn uitgebreid besproken met de leden van de Raad van bestuur van F4E en na dat overleg heeft de Raad van bestuur tijdens zijn vergadering van 9-10 december 2013 de voorgestelde wijzigingen met eenparigheid van stemmen goedgekeurd. Overeenkomstig de wijzigingsprocedure van artikel 21 van de statuten van F4E kan de Commissie, zodra de Raad van bestuur de voorgestelde wijzigingen heeft goedgekeurd, het voorstel tot wijziging van de statuten met het oog op vaststelling ervan indienen bij de Raad.

Derhalve legt de Commissie overeenkomstig artikel 50 van het Euratom-Verdrag en artikel 21 van de statuten van F4E hierbij aan de Raad een voorstel tot goedkeuring van deze wijzigingen voor.

2. RESULTATEN VAN DE RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDE PARTIJEN EN EFFECTBEOORDELING

De leden van de Raad van bestuur van F4E zijn de voornaamste belanghebbenden bij F4E. Alle lidstaten, Zwitserland en Euratom zijn vertegenwoordigd en overeenkomstig artikel 6, lid 4, van de statuten van F4E moeten zij worden geraadpleegd over en instemmen met elk voorstel tot wijziging van de statuten van F4E.

Daarom heeft de Commissie in juni 2013 bij de Raad van bestuur een ontwerpvoorstel tot wijziging van de statuten van F4E ingediend. De Raad van bestuur heeft daarop een door de voorzitter van de Raad van bestuur voorgezeten ad-hocgroep opgericht, met het mandaat om tussen de leden tot een consensus te komen over de voorstellen tot wijziging van de statuten.

Deze ad-hocgroep heeft een eerste keer vergaderd op 21 oktober 2013; na die vergadering is een voorstel opgesteld dat is voorgelegd aan de Raad van bestuur van 9-10 december 2013. Tijdens die vergadering heeft de Raad van bestuur de voorgestelde wijzigingen met eenparigheid van stemmen aangenomen; de Commissie kan het voorstel nu ter goedkeuring voorleggen aan de Raad.

3. JURIDISCHE ELEMENTEN VAN HET VOORSTEL

1. Herdefiniëring van de rol van het Uitvoerend Comité, oprichting van een Comité Aanbestedingen en Overeenkomsten en van een Bureau.

De huidige taken van het Uitvoerend Comité worden verdeeld tussen twee comités, het "Comité Administratie en Beheer" en het "Comité Aanbestedingen en Overeenkomsten". De voorgestelde scheiding van deze taken maakt een meer passende afstemming tussen de samenstelling van deze twee comités mogelijk; het eerste bestaat uit vertegenwoordigers van de leden, het tweede uit deskundigen die op persoonlijke titel handelen.

Het Comité Administratie en Beheer stelt onder meer adviezen en aanbevelingen aan de Raad van bestuur op betreffende de begroting, het middelenramingsplan, de rekeningen, het projectplan, het werkprogramma, enz.

Het Comité Aanbestedingen en Overeenkomsten doet aanbevelingen aan de directeur van F4E inzake de gunning van contracten en heeft in tegenstelling tot het huidige Uitvoerend Comité, dat goedkeuringen kan geven, slechts een adviserende rol. Deze wijziging strookt volledig met de prerogatieven die aan de directeur van F4E zijn verleend in zijn hoedanigheid van ordonnateur. De Dienst Interne Audit van de Commissie heeft erop gewezen dat de directeur verantwoordelijk is voor de gunning van contracten en dat hij deze verantwoordelijkheid niet mag delegeren aan een comité waarvan de leden ad personam worden benoemd door de Raad van bestuur.

Het "Bureau", een comité waarin het oorspronkelijke besluit van de Raad tot oprichting van F4E niet voorziet, is in 2011 bij besluit van de Raad van bestuur opgericht als een secundair orgaan dat de Raad van bestuur bijstaat bij de voorbereiding van zijn besluiten. Thans wordt voorgesteld dit comité specifiek op te nemen in de statuten van F4E, daar de Raad van bestuur van mening is dat het een nuttig instrument is gebleken dat het hem mogelijk maakt efficiënter te werken.

2. Versterking van de rechten van Euratom inzake het "wettigheidsvoorbehoud".

Wanneer Euratom van oordeel is dat een besluit van de Raad van bestuur strijdig kan zijn met het Gemeenschapsrecht, kan het overeenkomstig artikel 6, lid 6, van de huidige statuten van F4E daartegen voorbehoud aantekenen. In dat geval wordt het besluit opgeschort en voorgelegd aan de Commissie, die de wettigheid ervan toetst. De Raad van bestuur kan echter zelfs een besluit nemen wanneer de Commissie de wettigheid daarvan betwijfelt. Versterking van de rechten van de Commissie ten aanzien van de bepaling betreffende het "wettigheidsvoorbehoud" garandeert dat de besluiten van de Raad van bestuur stroken met het Gemeenschapsrecht, overeenkomstig met artikel 17 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, dat bepaalt dat de Commissie toeziet "op de toepassing van zowel de Verdragen als de maatregelen die de instellingen krachtens deze Verdragen vaststellen".

Met dit amendement kan de Raad van bestuur geen besluit nemen als de Commissie een advies heeft gegeven waarin de wettigheid ervan wordt betwijfeld.

3. Preferentieel partnerschap met bepaalde organisaties op het gebied van wetenschappelijk en technologisch onderzoek naar kernfusie.

Dit amendement beoogt een stabiele relatie met de Europese kernfusielaboratoria (EFL).

Die relatie is belangrijk voor de efficiënte en effectieve werking van het Europese fusieprogramma, voor F4E bij de uitvoering van zijn taken en voor de Europese

kernfusielaboratoria bij het optimaliseren van hun capaciteit en participatie. Voor de kernfusielaboratoria biedt dit een stabiel kader voor een meerjarig activiteitenplan, terwijl het F4E stabiele en betrouwbare O&O-steun biedt op basis van de kennis en de knowhow die het Europese fusieprogramma in de laatste 30 jaar heeft opgebouwd en in de toekomst nog zal opbouwen.

Het voordeel voor het Europese fusieprogramma bestaat uit een beter gebruik van middelen, dat er onder meer voor zorgt dat belemmeringen en doublures van inspanningen worden verminderd en dat nationale financiering optimaal wordt gecombineerd met communautaire financiering via F4E.

4. Aanpassing ten gevolge van de nieuwe financiële kaderregeling.

De Commissie heeft recentelijk de nieuwe financiële kaderregeling van de organen, bedoeld in artikel 208 van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 van het Europees Parlement en de Raad vastgesteld. Deze nieuwe verordening bevat bepalingen die moeten worden opgenomen in de oprichtingsakte (de beschikking van de Raad) of in de basishandeling (de statuten) waarbij deze organen worden opgericht, hetgeen ook geldt voor F4E. De wijzigingen zijn van zuiver technische aard en hebben geen invloed op de inhoud van het door de Raad van bestuur goedgekeurde voorstel. In dit verband moet worden opgemerkt dat overeenkomstig artikel 208, lid 3, de interne controleur van de Commissie de bevoegdheden van de interne controleur van F4E uitoefent. Bijgevolg moet lid 2 van artikel 5 van de beschikking van de Raad, waarin is bepaald dat de gemeenschappelijke onderneming haar eigen interne auditdienst opricht, worden geschrapt. Bijgevolg wordt punt 3 van bijlage 3 van de statuten aldus gewijzigd dat de gemeenschappelijke onderneming een auditcapaciteit moet hebben.

5. Amendement om de statuten aan te passen aan de nieuwe basishandeling voor de financiering van F4E-activiteiten die in december 2013 zijn goedgekeurd door de Raad.

Het besluit van de Raad betreffende de financiering van de activiteiten van F4E in 2014-2020 vergt een wijziging van de statuten van F4E. Momenteel bepaalt artikel 12, onder a), van de statuten van F4E dat de Euratom-bijdrage beschikbaar wordt gesteld via de ingevolge artikel 7 van het Verdrag aangenomen communautaire programma's voor onderzoek en opleiding. Die bepaling moet worden gewijzigd om rekening te houden met het feit dat de financiering van F4E voor 2014-2020 niet beschikbaar zal worden gesteld via het Euratom-kaderprogramma, maar via dit nieuwe besluit van de Raad op basis van artikel 47 van het Verdrag.

Daarnaast wordt in de beschikking van de Raad tot oprichting van Fusion for Energy een nieuw artikel 5 bis bis ingevoegd teneinde de bescherming van de financiële belangen van de leden door de gemeenschappelijke onderneming te versterken.

6. Stemrechten voor Kroatië.

In een besluit dat de Raad van bestuur heeft vastgesteld tijdens zijn vergadering van 10-11 juni 2013 wordt voorgesteld Kroatië in de Raad van bestuur twee stemmen te geven.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Dit voorstel voor een besluit van de Raad heeft geen gevolgen voor de begroting. De financiering van de activiteiten van F4E voor de periode 2014-2020 is vastgesteld bij Besluit 2013/791/Euratom van de Raad van 13 december 2013.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

tot wijziging van Beschikking 2007/198/Euratom tot oprichting van de Europese gemeenschappelijke onderneming voor ITER en de ontwikkeling van fusie-energie en tot toekenning van gunsten daaraan

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, en met name artikel 47, derde en vierde alinea, en artikel 48,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Bij Beschikking 2007/198/Euratom van de Raad¹ is de Europese gemeenschappelijke onderneming voor ITER en de ontwikkeling van fusie-energie (hierna "gemeenschappelijke onderneming" genoemd) opgericht voor het leveren van de bijdrage van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (hierna "Euratom" genoemd) aan de internationale ITER-organisatie voor fusie-energie en aan de activiteiten in het kader van de bredere aanpak met Japan, alsmede voor het opstellen en coördineren van een activiteitenprogramma ter voorbereiding van de bouw van een demonstratiefusiereactor en aanverwante faciliteiten.
- (2) Beschikking 2007/198/Euratom is bij Besluit 2013/791/Euratom van de Raad² gewijzigd teneinde de financiering van de activiteiten van de gemeenschappelijke onderneming voor de periode 2014-2020 mogelijk te maken.
- (3) In zijn conclusies van 12 juli 2010 over de mededeling van de Commissie: "ITER, stand van zaken en mogelijke verdere maatregelen"³ heeft de Raad de Commissie verzocht te onderzoeken en vast te stellen hoe de Commissie, de lidstaten en de gemeenschappelijke onderneming hun verantwoordelijkheden en taken betreffende ITER moeten vervullen.
- (4) In het werkdocument van de diensten van de Commissie "Towards a robust management and governance of the ITER project"⁴ van 9 november 2010 is een gedetailleerde lijst van maatregelen vastgesteld die moeten worden genomen op internationaal niveau, voornamelijk door de ITER-Organisatie, en op Europees niveau, voornamelijk door de gemeenschappelijke onderneming.

---

¹ Beschikking 2007/198/Euratom van de Raad van 27 maart 2007 tot oprichting van de Europese gemeenschappelijke onderneming voor ITER en de ontwikkeling van fusie-energie tot toekenning van gunsten daaraan (PB L 90 van 30.3.2007, blz. 58).

² Besluit 2013/791/Euratom van de Raad van 13 december 2013 tot wijziging van beschikking 2007/198/Euratom tot oprichting van de Europese gemeenschappelijke onderneming voor ITER en de ontwikkeling van fusie-energie en tot toekenning van gunsten daaraan (PB L 349 van 21.12.2013, blz. 100).

³ COM(2010) 226 def. van 4 mei 2010.

⁴ SEC (2010) 1386 def. van 9 november 2010.

- (5) Ten gevolge van de toetreding van Kroatië tot de Unie op 1 juli 2013 moeten de statuten van de gemeenschappelijke onderneming worden gewijzigd teneinde Kroatië stemrechten te geven in de Raad van bestuur van de gemeenschappelijke onderneming. Verdere wijzigingen in die statuten zijn nodig om het beheer en het bestuur van de gemeenschappelijke onderneming te verbeteren. Teneinde rekening te houden met de wijzigingen die bij het Verdrag van Lissabon zijn aangebracht in het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, moet ook de verwijzing naar de bepalingen over het Hof van Justitie van de Europese Unie worden bijgewerkt.
- (6) Overeenkomstig de statuten van de gemeenschappelijke onderneming heeft de Raad van bestuur van de gemeenschappelijke onderneming zijn goedkeuring gehecht aan de door de Commissie voorgestelde wijzigingen van Beschikking 2007/198/Euratom.
- (7) Er moet een Comité Administratie en Beheer worden opgericht dat adviezen en aanbevelingen voorbereidt met het oog op de vaststelling van belangrijke documenten door de Raad van bestuur. Dat comité moet op verzoek van de directeur of van de Raad van bestuur ook advies uitbrengen of aanbevelingen doen over specifieke administratieve en financiële kwesties. De Raad van bestuur moet taken kunnen delegeren aan dat comité. Elk lid van de gemeenschappelijke onderneming moet een vertegenwoordiger in dit comité kunnen aanduiden.
- (8) Er moet een Comité Aanbestedingen en Overeenkomsten worden opgericht om aan de directeur van de gemeenschappelijke onderneming aanbevelingen te doen inzake de gunning van contracten en subsidies en aanverwante aangelegenheden. De leden van dit comité worden op persoonlijke titel benoemd door de Raad van bestuur.
- (9) Er moet een Bureau worden opgericht dat de Raad van bestuur bijstaat bij de voorbereiding van zijn besluiten. De Raad van bestuur moet taken kunnen delegeren aan dit Bureau. De leden van het Bureau zijn de voorzitter van de Raad van bestuur, de voorzitters van de comités van de Raad van bestuur, een vertegenwoordiger van Euratom en een vertegenwoordiger van het ITER-gastland (Frankrijk). De Raad van bestuur moet meer personen in het Bureau kunnen benoemen.
- (10) Overeenkomstig artikel 17 van het Verdrag betreffende de Europese Unie ziet de Commissie toe op de toepassing van zowel de Verdragen als de maatregelen die de instellingen krachtens deze Verdragen vaststellen. Derhalve moeten de rechten van de Commissie worden versterkt om ervoor te zorgen dat de besluiten van de Raad van bestuur stroken met het recht van de Unie.
- (11) Het is wenselijk dat een netwerk van organisaties op het gebied van wetenschappelijk en technologisch onderzoek naar kernfusie wordt opgericht teneinde de gemeenschappelijke onderneming stabiele en langetermijnondersteuning voor onderzoek en ontwikkeling te bieden op basis van de kennis en de knowhow die het Europese fusieprogramma heeft opgebouwd en nog zal opbouwen.
- (12) Er moet rekening worden gehouden met de relevante bepalingen van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 van het Europees Parlement en de Raad⁵ en Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 1268/2012 van de Commissie⁶, met name wat de rol van de

---

⁵ Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie en tot intrekking van Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 (PB L 298 van 26.10.2012, blz. 1).

⁶ Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 1268/2012 van de Commissie van 29 oktober 2012 houdende uitvoeringsvoorschriften voor Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 van het Europees Parlement en

intern controleur van de Commissie als intern controleur van de gemeenschappelijke onderneming betreft.

- (13) Beschikking 2007/198/Euratom, zoals gewijzigd bij Besluit 2013/791/Euratom, regelt de financiering van de activiteiten van de gemeenschappelijke onderneming voor de periode 2014-2020. Artikel 12, onder a), van de statuten van de gemeenschappelijke onderneming bepaalt dat de Euratom-bijdrage beschikbaar wordt gesteld via de ingevolge artikel 7 van het Verdrag aangenomen communautaire programma's voor onderzoek en opleiding. Die bepaling moet worden gewijzigd om rekening te houden met het feit dat de financiering voor de periode 2014-2020 niet langer beschikbaar zal worden gesteld via het kaderprogramma van Euratom.
- (14) Beschikking 2007/198/Euratom moet ook worden geactualiseerd wat de voorschriften inzake de bescherming van de financiële belangen van de leden betreft.
- (15) Beschikking 2007/198/Euratom dient derhalve dienovereenkomstig te worden gewijzigd,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Beschikking 2007/198/Euratom wordt als volgt gewijzigd:

1. Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:
  - a) aan lid 1 wordt de volgende zin toegevoegd:

"De gemeenschappelijke onderneming kan subsidies en prijzen verlenen overeenkomstig de regels van haar financieel reglement.";
  - b) lid 2 wordt geschrapt;
2. Het volgende artikel 5 bis bis wordt ingevoegd:

"Artikel 5 bis bis

Bescherming van de financiële belangen van de leden

De gemeenschappelijke onderneming waakt er, door het uitvoeren of laten uitvoeren van de nodige interne en externe controles, over dat de financiële belangen van haar leden op adequate wijze worden beschermd.";
3. Artikel 9, lid 3, wordt vervangen door:

Het Hof van Justitie is bevoegd uitspraak te doen in gevallen waarin overeenkomstig de artikelen 263 en 265 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie beroep is ingesteld tegen de gemeenschappelijke onderneming, met inbegrip van besluiten van haar Raad van bestuur.";
4. De bijlage wordt gewijzigd overeenkomstig de bijlage bij dit besluit.

Artikel 2

Toepassing

Dit besluit treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

---

de Raad tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie (PB L 362 van 31.12.2012, blz. 1).

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter